

Prosjekt «Minner – samlingssted for samtidsdokumentasjon 2019–21»

Delrapport til Norsk kulturråd 1. juni 2020

Minner er et sammensatt prosjekt, med flere parallelle aktiviteter og mål. Rapporten er disponert i forhold til hovedområdene i prosjektet: teknisk utvikling og design av Minner, samlinger/kurs og innsamling ved museene.

Prosjektet sett under ett utvikler seg i henhold til mål og framdriftsplan.

Teknisk utvikling av Minner

KulturIT har utviklet nytt geo-API for å sørge for at tredjeparts tjenester kan vise kartdata, bilder og lenker for innsamlede minner fordelt på minneinnsamlinger. Det er implementert kall mot API og ny funksjonalitet i Museum24, som brukes som et publiseringsystem av mange norske museer. Eksempel på implementasjon på Norsk Folkemuseums nettsider: <https://norskfolkemuseum.no/17-mai-2020>

KulturIT har lagd ny funksjonalitet for innsending av minner uten bruk av passord. Brukere kan nå velge om de vil opprette en bruker, eller sende inn minner via e-post og kode tilsendt. Grensesnittet ble implementert i brukerportalen for minner.no på bakgrunn av designskisser fra firmaet Fosslund+Foss.

Det er implementert endringer i innsendingswizard og datamodell som en følge av endringer i innsending av minner. KulturIT har deltatt i møter med prosjektgruppa og interne møter vinteren 2019 og våren 2020.

Forbedring av design og brukeropplevelse

Et hovedmål med prosjektet er å gjøre Minner enklere, mer interessant og attraktivt – bedre tilpasset museenes ønsker og brukernes behov.

Får brukerne dekket sine behov? Kan de løse oppgavene sine uten problemer? Minner er forbedret teknisk i flere omganger, men man har så langt ikke gjort noen omfattende dokumentasjon hvordan løsningen fungerer i kommunikasjonen med ulike brukerne.

Sommeren 2019 ble flere firma som arbeider med interaksjonsdesign invitert til å delta i en konkurranse om å levere en brukerundersøkelse og lage et mer brukervennlig design. Etter en vurdering av pris og kvalitet ble firmaet Fosslund+Foss (F+F) tildelt kontrakten.

Designprosjektet ble innledet med et møte der museenes mål med Minner ble gjennomgått og diskutert. Arbeidsgruppen som er nedsatt for å arbeide med tekniske spørsmål deltok på vegne av museene i Minner-prosjektet.

Deretter ble det gjennomført en ekspertevaluering av Minner og en brukerundersøkelse med informanter fra sentrale målgrupper. Undersøkelsene avdekket følgende problemer: Brukerne kjenner ikke til Minner, motivasjonen for å delta er lav, utfylling av skjema er rigid og lite lystbetont, og det å opprette en bruker er en barriere for mange.

F+F presenterte sine funn og forslag til løsninger i et møte i mars. I dette møtet ble det lagt en plan for det videre arbeidet. Ny løsning for innlogging, uten bruk av passord, ble gitt førsteprioritet. 27. mai presenterte F+F sitt forslag til nytt design i et møte med prosjektlederne og KulturIT. Noe sluttarbeid gjenstår. I samråd med KulturIT må det avklares når og hvordan designet skal implementeres i Minner.

Felles samlinger og kurs

Høsten 2019 ble det arrangert et todagers samtalepreget intervjukurs. Programmet var en blanding av forelesninger, samtale og praktiske øvelser. Kurset tok for seg gjennomføring av intervjusamtaler, opptak av lyd og film, redigering, dokumentasjon og publisering.

Kurset ble gjennomført i to omganger, ved Vitenfabrikken i Sandnes 9. til 10. september og Trøndelag Folkemuseum Sverresborg i Trondheim 2. til 3. oktober. Kursholdere var journalist Ola Hemström fra Sverige radio og filmskaper Siri Linn Brandsøy.

Et tredje intervjukurs var planlagt våren 2020. Det er utsatt inntil videre på grunn av koronapandemien. Kommunikasjonen i prosjektet denne våren har vært beskjeden. Selv om vi ikke kan møtes fysisk, fins det gode digitale løsninger som prosjektet vil vurdere å ta i bruk til møter.

Museenes innsamlingsprosjekter

Delprosjektene ved museene har jevnt over kommet godt i gang. Koronapandemien har ført til visse forsinkelser og mindre endringer i noen av delprosjektene.

Intervjuer står sentralt i nesten alle delprosjektene. Intervjuing er en omfattende metode, med utforming av intervjudesign, kontakt med informanter, avtaler, opptak og etterarbeid. Museene samler for å forske, dokumentere, formidle og bevare. Minner brukes også som et verktøy for medvirkning. Gjennom intervjuene bygges det relasjoner mellom personer, grupper frivillige organisasjoner og nettverk.

De fleste deltakerne har prioritert å komme i gang med intervjurunder og er ikke kommet så langt med redigering, transkripsjon og presentasjon på Minner. Flere museer har lagt ut spørrelistene. Spørrelistene brukes ofte i kombinasjon med intervjuer.

Nedenfor er statusrapporter skrevet av deltakerne.

Norsk Teknisk Museum

Nå er vi alle naturfotografer (arbeidstittel)

Prosjektet operer innenfor feltet fotografi, med utgangspunkt i påstanden «nå er vi alle fotografer» og en avgrensning til sjangeren naturfoto. Bakgrunnen ligger i interessen for en type spektakulære fotografier publisert på sosiale medier de siste 2–3 årene, der mennesker og natur gir en slags gjensidig reklame for hverandre. Jeg (Nina Bratland) jobber parallelt med en utstilling om temaet klimaforandringer. Koronasituasjonen har satt nye rammer for gjennomføring av intervjuer. Min metode: skriftlig spørsmålsliste m/levering av 3x egne fotografier + oppfølgingsamtale pr telefon. Intervjuene blir gjennomført i løpet av sommeren 2020.

Museene i Sør-Trøndelag (MiST)

MiST avdeling Kystmuseet har tilfredsstillende fremdrift på sine minneinnsamlinger. Det har vært satt tilbake av permisjoner og ikke minst koronapandemien, men har gjennomført flere intervju med tidsvitner for hermetikkindustrien. Disse er transkribert, men ikke lagt ut på nettsiden. Havbruksinnsamlinga er ikke ferdigstilt, men nøkkelpersoner er kontaktet. Vi regner med å være ferdig innen fristen.

Orkla Industrimuseum deltar i Minner-prosjektet med temaet «Arbeidslivsminner fra industriarbeidsplasser i Orkladalføret, samt fra nedlagte virksomheter knyttet til jernbane og gruvevirksomhet.» MiST fikk kr. 50 000 i prosjektmidler, og vi (Orkla industrimuseum) deler dette beløpet likt med Kystmuseet i Sør-Trøndelag. For midlene har vi kjøpt inn videokamera, samt brukt noe til reiser til seminar. Torstein Bach deltok på seminar på Norsk Folkemuseum våren 2019, og kurs på Sverresborg høsten samme år. Det ble også holdt kurs på Orkla Industrimuseum høsten 2018 der to intervju ble gjennomført. Av forskjellige årsaker har vi foreløpig ikke gjennomført så mange intervjuer, men planlegger å starte for alvor med disse i løpet av sommeren/høsten 2020.

Vestfoldmuseene

Bunad og bunadbruk – <https://minner.no/tema/bunad>

Spørreliste er lagt ut på minner.no, med offentlig lansering i mai. I den forbindelse er det trykket opp flyers som skal distribueres til relevante aktører: husflidslag, husflidsbutikker, organisasjoner m.m. I forkant av lanseringen er det allerede kommet inn 35 svar. 18 er akseptert av svarer for forskning, de øvrige 17 er klausulert for «forskning».

Det er kontakt i prosjektet med Norges Husflidslag og Norsk Forum for Folkedrakt. Sistnevnte vil bli nærmere orientert om prosjektet ved deres samling i Vestfold i november 2020. Prosjektleder har også dialog med Unni Irmelin Kvam, som står bak Bunadpodden, for presentasjon av prosjektet.

Innsamlet materiale skal benyttes i tilknytning til utstilling om bunad og bunadbruk, planlagt åpnet på Slottsfjellsmuseet i Tønsberg i mai 2021. Utstillingen er et samarbeid med Vestfold

Husflidslag. Innsamlet materiale vil også danne grunnlag for artikkel, knyttet til samme tema. Innsamlingen er del av et forskningsprosjekt om bunad og bunadbruk.

Vest-Agder-museet

Minner fra arbeiderboligen Våningen

Det har blitt gjort intervjuer med lydopptaker av fire informanter i dette prosjektet. Alle fire har tidligere bodd i arbeiderboligen Våningen. Det har også blitt sendt ut spørreskjema til andre informanter, men utfylling mangler på flere av disse. Det skal høsten 2020 arrangeres minnekafé for tidligere beboere, og andre med historier og minner knytta til Våningen. Gjennomføring og tidspunkt avhenger av utviklinga i korona-epidemien. Minneinnsamlinga skal brukes i arbeidet med å istandsette bygget, innrede visningsleiligheter og drive formidling av disse og historiene derfra.

Arbeiderminner fra Marnar Konfeksjonsfabrikk

Det har blitt foretatt fire intervjuer enkeltvis og to gruppeintervjuer av tidligere ansatte ved Marnar Konfeksjonsfabrikk. Lydopptaker er benytta. Ekstern filmskaper har i tillegg gjort intervju med en tidligere ansatt. Det har blitt arrangert utstilling og motevisninger knytta til fabrikk og dens produksjon og tidligere ansatte har deltatt på mimretreff både i forkant av, og i etterkant av arrangementene. Minneinnsamlinga skal brukes i arbeidet forskning på og formidling av Mandals industrihistorie.

Jernbaneminner – Setesdalsbanen

Det er gjort intervjuer med fire informanter i form at lydopptak. Tre av informantene har bodd i nærområdet til Setesdalsbanen, og banen var på den måten en del av dagliglivet i tillegg til at de har reist med banen i driftstiden. En av disse hadde i tillegg jobbet noe for banen som ung gutt. Den fjerde informanten er mer en sekundærkilde, da faren hadde vært ansatt på jernbanen.

Det er også lånt inn for digitalisering en del historiske foto som har vært relevante for prosjektet. Ellers var det planer om både flere intervjuer og også en «fortellerkafe» dette semesteret. Men som følge av korona er dette blitt satt på vent. Det er foreløpig ikke lagt inn noe på nettstedet minner.no til dette prosjektet. Foreløpig er det heller ikke gjort videointervjuer med informanter, kun bruk av lydopptaker.

Memoar/Norsk Folkemuseum

Sjøfartsminne

Memoar, Bergens Sjøfartsmuseum og Bergens Skipperforening har samarbeidd om innsamling og dokumentasjon av til nå 35 livsløpsintervju med sjøfolk i hovudsak frå Bergen og Vestland. I tillegg er det gjort opptak av fire såkalla forteljarpanel, der fleire primærkjelder delar sjøfartsminne med publikum. Utgangspunktet for intervju har vore NEGs spørjeliste nr 244, sjøfolk, men intervjueren har prioritert fri forteljing framfor å få heile spørjelista kommentert i alle intervju. I Minner.no blir alle publisert med videoopptak av intervjuet, eit kort tekstsamandrag og ein detaljert innhaldslogg med tidskoder. Eit mindretal av forteljarane har berre avlevert til forskning.

Norsk Folkemuseum

Fotografen forteller

I «Fotografen forteller» har vi intervjuet 30 personer så langt. Vi har kjøpt inn utstyr til videointervjuer som lånes ut til fotonettverkets medlemmer, og det er arrangert to intervjuworkshops høsten 2019. I mars ble det ansatt en prosjektmedarbeider som jobber med videoredigering. Vi lager to versjoner av intervjuene, en råfil, tilgjengelig for forskning via arkivet til Norsk Folkemuseum, og en publiseringsversjon som publiseres på minner.no. De redigerte intervjuene skal publiseres, sammen med en videologg, slik at materialet blir tilgjengelig for forskere og andre interesserte.

Stiklestad nasjonale kultursenter, avdeling Egge museum

Forteljinger frå landbruket

SNK Egge museum Stiklestad nasjonale kultursenter avdeling Egge museum meldte inn tre delprosjekt under tema «Forteljinger frå landbruket» til prosjektet Minner:

Bureising

Her er det gjennomført eit intervju om ein nedlagt husmannsplass inn under fjellet. Jorda ligg i dag til ein gard som framleis er i drift, men husmannsstua er i familiens eige. Intervjuet eksisterer som rå-fil med lyd og bilde.

Traktoren

Utstillinga TRAKTOREN opnar 18. juni 2020 og vil vere basisutstillinga ved Egge museum. Her er det gjennomført to intervju om kjøp av ny traktor, der kun skriftleg materiale ligg føre. To av informantane er sitert i utstillinga.

IKA Trøndelag

Dette er eit samarbeid mellom IKA Trøndelag og Egge museum om innsamling av privat landbruksarkiv. Her er det gjennomført eit munnleg intervju med ein pensjonert dyrlege. Dette skjedde spontant utan lyd og bilde, men informanten er villig til å stille opp fleire gonger.

Oppsummering

Tema, informantar og enkel filming med mobil er utfordringar som vi handterer. Inspirasjonen er så stor at vi har over ein time med råfilm liggande også på andre tema, spesielt om 2. verdenskrig. Redigering og vidare forvaltning av materialet er det som bremsar prosjektet. Innanfor Egge museum stopper det opp i kapasitet og utstyr til å prioritere denne type arbeid over lengre tid.

Økonomi

Så langt er arbeidet gjort av tilsette ved Egge museum, løyst innanfor ordinære arbeidsoppgåver. Dei tildelte midlane må truleg brukast på redigeringsarbeid. Vi har vore i kontakt med «Huze», den kommunale ungdomsklubben, der det er eige mixebord og folk som kan dette. Dei har også vore involvert i filminga.

Anno Glomdalsmuseet

Glomdalsmuseet deltar med to emneknagger i minner.no: historier rundt romanifolkets/taternes kulturminner og romanifolkets/taternes livshistorier. For Glomdalsmuseet er dette først og fremst et medvirkningsverkstøy. Vi ønsker at flest mulig av romani/taterslekt bidrar både med å filme og å skrive sine egne historier.

Vi deltok også på et kurs i intervjuteknikk og redigering i Sandnes den 9. og 10. september 2019. Glomdalsmuseet deltok med en representant på et kurs i videointervju på Norsk Folkemuseum 23.–24. mars 2020.

Stiftelsen Lillehammer museum

Lågåsildefiske

Prosjektet tar sikte på å foreta intervjuer av både aktive og tidligere fiskere etter lågåsilde i Mjøsa og Gudbrandsdalslågen. Fisket etter lågåsilde er en aktivitet som har vært viktig for distriktet i lang tid, det har lokal forankring, noe som har ført til utvikling av unike fangstmetoder, teknikker og redskaper, begrenset til distriktet. De siste årene har aktiviteten vært sterkt synkende, og målet for prosjektet er å samle inn muntlige kilder og historier knyttet til fisket. Vi har foretatt ett dybdeintervju om grunnhovsfiske etter lågåsilde. For vinteren/våren 2020 var det også planlagt intervjuer knyttet til stokkhovsfiske og notfiske på Mjøsa. På grunn av koronasituasjonen ble ikke disse gjennomført, men målet er å gjennomføre dette i løpet av høsten 2020.

Minner om Gråhøgdbu – <https://minner.no/tema/Grahogdbu>

DNT-hytta Gråhøgdbu på Venabygdsfjellet skal flyttes til hyttegrenda i friluftsmuseet på Maihaugen som del av et større prosjekt for å dokumentere og formidle fritidskultur fra 1900-tallet og fram til i dag. Det er lagt ut en spørreliste på minner.no og gjort tre videointervjuer. Flere intervjuer planlegges. Intervjuene og spørrelisten brukes som kilder i en masteroppgave.

Minner fra OL i 1994 – <https://minner.no/tema/ol94>

I forbindelse med 25-års-jubileet for OL på Lillehammer i 1994 ble folk invitert til å dele sine OL-minner. Det har kommet inn 40 publiserte svar og sju svar for forskning.

Informasjon om prosjektet

Informasjon om alle aktiviteter i prosjektet formidles fortløpende via egen nettside:

<https://norskfolkemuseum.no/minner/utviklingsprosjekt-2019-2021>

Prosjektet ble presentert ved KulturITs e-kulturseminar, Vitenfabrikken i Sandnes, 24. oktober 2019.

Regnskapsrapport per 27. mai 2020

Kontonr	Tekst	Denne periode Saldo - pr. 27.05.2020	Foregående år 2018-2019	Samlet prosjekt
	DRIFTSINNTEKTER	-	-	-
	OFFENTLIGE DRIFTSTILSKUDD	-	-	-
	ANDRE TILSKUDD	-	-	-
3415	Andre statlige tilskudd	-	2 035 000,00	2 035 000,00
	SUM ANDRE TILSKUDD	-	2 035 000,00	2 035 000,00
	INTERNE INNTEKTER	-	-	-
	SUM DRIFTSINNTEKTER	-	2 035 000,00	2 035 000,00
	DRIFTSKOSTNADER	-	-	-
	LØNNSKOSTNADER	-	-	-
5390	Andre oppgavepl.lønnsutbetalinger	-2,70	-21,50	-24,20
5400	Arbeidsgiveravgift	-24,77	-99,75	-124,52
	SUM LØNNSKOSTNADER	-27,47	-121,25	-148,72
	IT KOSTNADER	-	-	-
6812	Vedlikeholds-/lisensavtaler IT	-	-13 816,40	-13 816,40
	SUM IT KOSTANDER	-	-13 816,40	-13 816,40
	ANDRE DRIFTSKOSTNADER	-	-	-
6300	Husleie ekstern	-	-1 339,29	-1 339,29
6540	Inventar/utstyr	-	-	-
6680	Andre driftsutgifter høy sats	-	-7 059,44	-7 059,44
6790	Annen fremmedtjeneste - andel Fossland og Foss AS	-235 892,20	-	-235 892,20
6790	Annen fremmedtjeneste - andel diverse museer	-	-550 000,00	-550 000,00
6790	Annen fremmedtjeneste - andel KulturIT	-119 299,00	-502 739,00	-622 038,00
6860	Møte, kurs, oppdatering	-	-9 682,00	-9 682,00
7100	Bilgodtgjørelse oppg.pl.	-17,85	-142,45	-160,30
7140	Reisekostnader, ikke oppg.pl.	-169,00	-11 967,85	-12 136,85
7141	Reisekostnader, ikke oppg.pl. mva lav sats	-3 733,49	-23 877,92	-27 611,41
7142	Reisekostnader, ikke oppg.pl. mva høy sats	-	-4 838,40	-4 838,40
7150	Diетtkostnad, oppg.pl.	-702,00	-2 944,00	-3 646,00
7360	Representasjon og møter	-1 881,00	-26 345,00	-28 226,00
	SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER	-361 694,54	-1 140 935,35	-1 502 629,89
	INTERNE KOSTNADER	-	-	-
6595	Andre tjenester internt andel SLM - Maihaugen	-	-50 000,00	-50 000,00
	SUM INTERNE KOSTNADER	-	-50 000,00	-50 000,00
	SUM DRIFTSKOSTNADER	-361 722,01	-1 204 873,00	-1 566 595,01
	DRIFTSRESULTAT	-361 722,01	830 127,00	468 404,99

Kommentarer

I det reviderte budsjettet fra 2019 var det satt av 300 000 kroner til brukerundersøkelse av Minner. Dette inngikk opprinnelig som del av en budsjettert leveranse på 1 500 000 kroner fra KulturIT. KulturIT hadde ikke mulighet til å utføre brukerundersøkelsen, og sommeren 2019 valgte vi å innhente tilbud fra flere andre firma. Fossland+ Foss fikk oppdraget.

Leveranse av brukerundersøkelse/design er med andre ord trukket ut av leveransen fra KulturIT. Rammen for deres leveranse er imidlertid uendret, 1 500 000 kroner. De budsjetterte kostnadene for teknisk utvikling og brukerundersøkelse/design er dermed på 1 800 000, det vil si 300 000 kroner mer enn det som var budsjettert i mai 2019.

Dersom forutsetningene for budsjettet ikke endres, innebærer merkostnadene ved teknisk utvikling at det kan bli nødvendig å redusere andre budsjettposter. Samtidig er kostnadene ved møter og reiser mindre enn forventet, blant annet som følge av koronasituasjonen.